СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 80. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 7-го КВІТНЯ 1950. No. 80. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 7, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свобода": BErgen 4-0807 / 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ТІЛЬКИ ГРОМАДЯНИ МОЖУТЬ ЗАПЕВНИТИ ПРИЇЗД ІМІГРАНТІВ ЗІ СКИТАЛЬЩИНИ

Вашингтон, 5 квітня. — Після цілорічної завзятої боротьби проти деяких постанов у новому іміграційному законопроєкті сенат 58 голосами проти 15 на кілька минут перед північчю ухвалив допустити нових скитальців до Злучених Держав у загальному числі 359,000 осіб, замість дотеперішнього числа 205,000. Діяння закону продовжене на рік, тобто до 30 червня 1951 р. Крім дотеперішніх „діпістів", законопроєкт дозволяє на вїзд до Зл. Д. 54,744 імігрантів німецького походження і 20,000 сиріт, які не входять в звичайну квоту.

Знесено постанову про першенство для імігрантів з Балтійських країн і для скитальців-фармерів.

За „переміщені особи" („діпістів") мається вважати таких людей які опинилися на території Західної Німеччини перед 1 січня 1949 р. а не перед 22 грудня 1945 р. як це постановлено в теперішнім законі. Хто саме особисто має бути допущений до Злучених Держав, про це рішають американські консулати в Европі.

Одною з найважніших вимог нового законопроєкту є постанова, що тільки громадянин („ситизен") Злучених Держав може дати запевнення мешкання й праці для скитальника, якого хоче спровадити до Америки. Усі ці нові зміни підходять під розуміння „лібералізації" теперішнього „Акту про Діпістів". Боротьба за кожну клавзулю була така завзята, що сенатори голосували поіменно 17 разів, щоб вирішити, котру постанову прийняти. Це найвище число поіменного голосування в теперішньому Конґресі.

Законопроєкт про поширення числа діпістів ухвалений у палаті репрезентантів ще минулого року. Деякі його постанови подібні до постанов в теперішній сенатській редакції. Нерівності будуть вигляджені на спільній конференції обидвох палат.

ЗАПОВІДАЄТЬСЯ ЧИСТКА В К.І.О. ПІСЛЯ ПРИСУДУ НА БРИДЖЕСА.

Сан Франсиско.—Після присуду на Ґері Бриджеса й його двох прибічників за кривоприсягу при вибиранні громадянських паперів, екзекутива Конґресу Індустріяльних Організацій прийшла до висновку, що юнія портово-вантажних робітників стоїть під командою комуністів. З цієї причини К. І. О. робить приготування до усунення комуністичних елементів з проводу юнії, а це в свою чергу викличе завзятий спротив лівих груп.

ВІДНОВЛЯЮТЬ ВИПЛАТУ МАЙНЕРСЬКОЇ ПЕНСІЇ.

Вашинґтон. — Тростіси добродійного майнерського фонду наладнали вже недостачі, які зайшли підчас страйку і почнуть виплачувати наново старечу пенсію майнерам у висоті $100 місячно. Сен. Стайлс Бриджес, який зрезиґнував з членства опікунчої ради, каже, що в касі добродійного фонду є тепер $25,000,000. На місце сенатора Бриджеса прийшла мисс Джозефін Роч. Крім того є ще членом голова майнерської юнії, Джан Л. Луїс і давнїший президент товариства власників шахт, Чарлс А. Овен.

СУД ЗАТВЕРДИВ КАРУ ТЮРМИ НА КОМУНІСТИЧНИХ ОБОРОНЦІВ.

Ню Йорк.— Федеральний Апеляційний Суд підтримав присуд, виданий суддею Гаролдом Р. Медіною на адвокатів, що боронили комуністичну верхівку підчас звісного процесу за їхню змову для скинення насиллям уряду Злучених Держав. Адвокати намагалися перешкаджати судді в його змаганнях до виміру справедливости і за це дістали кару тюрми від одного до шести місяців. Між засудженими є такі адвокати: Ґері Сечер, Ричард Ґледстін, а до них зарахований підсудний Юджін Деніс, який був адвокатом самий для себе. Усі названі дістали тюрму по шість місяців. А. Дж. Ізерман і Джордж В. Крокет дістали по чотири місяці, а Луїс МекКейб один місяць. Апеляційний суд потвердив вину засуджених у 20 точках, а не признав закиди і кари за змову.

НАШТУКОВАНО АОРТУ ЧАСТИНОЮ ВИРІЗАНОЮ З НЕБІЖЧИКА

Дітройт. — У шпиталі Генрі Форда переведено операцію аорти, тобто головної артерії, яка веде до серця людини. Щоб врятувати життя пацієнта, якого імені не оприлюднено, лікарі вжили частини артерії небіжчика, яку переховано пять днів, заки її пересщеплено. Вона мала довжини шість цалів.

$10,000,000 ПІДМОГИ ДЛЯ ІНДІЯН

Вашинґтон. — Комісія Приріодних Ґрунтів палати репрезентантів ухвалила призначити $10,000,000 на реґабілітаційну програму для індіянських племен в стейті Оклагома. Гроші мають прийти з позички департаменту внутрішніх справ. За них має бути закуплений виряд для піднесення земельної господарки, а решту мають піти на підтримання шкіл.

БІЛ ПРО БУДОВУ ДОМІВ ДЛЯ ВІЙСЬКА ПЕРЕЙШОВ У ПАЛАТІ

Палата репрезентантів прийняла одноголосно і передала сенатові біл про побудову домів для військовиків з сусідстві військових баз. — Над законом про позички на будову домів для середнєзаможних громадян дійшло вже до повного порозуміння між обома палатами. На нарадах переПала постанова про позички для кооператив. Законопроєкт має прийти під негайне голосування обох палат.

ПОДОРОЖ ВІД ОКЕАНУ ДО ОКЕАНУ ВПРОДОВЖ 12 ГОДИН

Лос Анджелес, у Каліфорнії. — Новий осяг у летунстві віднїс літак ДС-6, який перелетів з Лос Анджелес до Ню Йорку впродовж 12 годин. Літаки ДС-6 можуть везти 70 пасажирів. Таких літаків уживається вже до правильних полетів від океану доо океану.

НЕМА НІ ОДНОГО ШПИГА В УРЯДОВІЙ СЛУЖБІ

ЗА СВІДОЦТВОМ ПРОВІРОЧНОЇ РАДИ ЛЬОЯЛЬНОСТИ

Вашингтон, 5 квітня. — Сет. В. Ричардсон, головний урядовець, який провірює льояльність громадян, зайнятих в федеральній службі, ствердив під присягою, що він упродовж своєї тримісячної праці при провірці не найшов ні одного сліду, який вказував би, що в уряді працюють люди, які займаються шпигунством. Як голова Провірочної Ради Льояльности він переглянув рекорди 10,000 осіб. Крім того, за його свідоцтвом, Федеральне Бюро Інвестиґації, яке прослідкує характер кожної особи, затрудненої в уряді, не найшло жадного доказу на звязок зі шпигунською діяльністю осіб, яких список обіймає 3,000,000 шуфлядок. Таку заяву склав Ричардсон перед сенатською підкомісією, яка провірює закиди, піднесені сен. Джозефом МекКарті.

Інший свідок, а саме ген. Конрад Е. Снов, голова Провірочної Комісії Льояльности в департаменті стейту, заявив, що у цьому департаменті він не найшов ані одного комуніста. При цій нагоді сказав Снов, що він ціле своє життя вважав себе республіканцем. Сен. МекКарті, який зробив закиди переховування комуністів і шпигів в департаменті стейту, є республіканцем. На домагання слідчої комісії він має предявити впродовж тижня свідків на своє твердження, що в цьому департаменті находяться шпиги й комуністи.

ДОЛЛЕС НАМІЧЕНИЙ НА СТАНОВИЩЕ ДОРАДНИКА ДЛЯ АЧЕСОНА

Вашингтон. — Президент Труман повідомив секретаря стейту Діна Ачесона і сенатора Артура Г. Ванденберґа, що він назначить Джана Фостера Доллеса головним дорадником департаменту стейту з рангою амбасадора. Доллес був головним дорадником Тамеса Дюї, як кандидата на президента республіканської партії, а опісля сенатором Злучених Держав зі стейту Ню Йорк на підставі іменування.

ЗЛ. Д. ПЛЯНУЮТЬ ДОПОМОГУ ДЛЯ АРҐЕНТИНИ.

Уряд Злучених Держав розглядає можливості економічної допомоги для Арґентини. Це квказує на поправу дипломатичних відносин між обома країнами. Секретар Ачесон потвердив, що вже обговорено позичку для південно-американської республіки.

ПЕРЕДУМУЮТЬ НАД ВИСИЛКОЮ ХАРЧІВ ДО КИТАЮ

Секретар стейту Ачесон вияснив, що уряд переводить студії над висиланням надвишки харчів з Америки на допомогу голодним у Китаю. Допомога мала б іти через спеціяльні добродійні установи, щоб не дати нагоди комуністичному китайському урядові приписувати собі заслуги в цьому.

ПРЕЗИДЕНТ ЧІЛЕ ПРИЇЗДИТЬ НА ДЕРЖАВНІ ВІДВІДИНИ

Кій Вест. — Президент Труман вислав свій особистий літак Індепенденс для привезення до Злучених Держав президента Чіле, Ґабріеля Ґонзалеса Віделю, на державні відвідини. Літаком виїхав прибічник Трумана, ген. Роберт Ландрі, який супроводитиме Віделю.

ПРЕЗ. ТРУМАН ЗНОВУ ПРЕДМЕТОМ СОВЄТСЬКИХ НАПАСТЕЙ

Москва, 6 квітня. Совєтський закордонно - політичний журнал „Новоє Время" в останньому виданні знову накидується лайкою на президента Трумана, бо він мовляв, веде свою політику по лінії інтересів американського капіталу та проповідує „холодну війну", замість „мирної співпраці зі Совєтським Союзом, як того вимагають інтереси Америки".

В статті зокрема лається президента за його „обиду" проти Совєтів, яку „Новоє Время" добачує в заяві президента на пресовій конференції 30-го березня, що Совєти є такою самою поліційною державою, як була гітлерівська Німеччина.

СОВЄТСЬКА АВІЯЦІЯ БЕРЕ УЧАСТЬ В КИТАЙСЬКІЙ ВІЙНІ

Тайпеї, Формоза, 6 квітня. Національно-китайський уряд офіціяльно повідомив, що совєтська військова і цивільна авіяція, літаки і залога, беруть активну і щораз більшу участь в китайській громадянській війні, заповідаючи, що національно-китайський представник в Обєднаних Націях дістав доручення зложити в цій міжнародній організації відповідний протест та повторити своє домагання висилки до Китаю міжнародних спостерігачів. Національно-китайський міністер закордонних справ офіціяльно заявив, що „совєтські пілоти та авіяційні техніки, військові і цивільні, напливають до міст північного і центрального Китаю в щораз більшій кількості", додаючи, що „велика частина колишніх японських літаків та колишніх літаків з американського лендлізу використовується тепер китайськими комуністами". Кореспондент Асошіейтед Пресс з Гонґ Конґ заповняє що „протягом останнього місяця тільки до Шанхаю прибуло понад 6,000 росіянів". Західна розвідка в додатку стверджує, що Совєти своїми людьми і своїм матеріялом розбудовують в Китаю воєнні бази, які далеко переходять самі тільки потреби боротьби проти укріплених на Формозі націоналістів. Рівночасно з протестом перед О.Н., націоналісти мали б звернутися до Злучених Держав за допомогою проти цеї совєтської інтервенції.

ЗАХІДНІ ВІЙСЬКА В БЕРЛІНІ ВИШКОЛЮЮТЬСЯ У ВУЛИЧНИХ БОЯХ

Берлін, 6 квітня. Американська, британська і французька залога в Берліні відбула в останніх днях вправи, ціллю яких були ствердити їхню готовість до оборони західних секторів міста перед нападом 150,000 озброєних комуністів. До вправ належала техніка вуличної боротьби. Щоби не викликувати занепокоєння населення, вправи мали „паперовий характер", а практично були використані тільки деякі моторизовано - комунікаційні з'єднання.

ПОНАД 60 МІЛЬЙОНІВ ВТІКАЧІВ

Женева, 6 квітня. Президент Міжнародного Комітету Червоного Хреста, Павло Руерґер, заявив тут вчора, що в світі є сьогодні 60 до 80 мільйонів втікачів, отже далеко більше, ніж будь-коли в дотеперішній історії. Головна маса цих втікачів є в Азії: в Китаю, Індії, Пакістані, Індонезії та Бурмі. В Европі є ще понад 15 мільйонів втікачів, якими не опікується ІРО. Голова Червоного Хреста заявив, що проблема втікачів є сьогодні така велика, що її навіть в малій мірі не може зарадити жадна приватна агенція в роді Червоного Хреста. Европейські втікачі походять майже виключно зі Совєтського Союзу та захоплених ним країн.

ВОЄННІ ВПРАВИ СОВЄТСЬКОЇ ФЛЬОТИ НА БАЛТИКУ.

Копенгаген, Данія, 6 квітня. — Великі з'єднання совєтських воєнних кораблів почали вчора на широку скалю воєнні вправи на Балтійському морі на схід відБорнгольму. Від учора тут чути сильні детонації гарматніх стрілів.

КОМУНІСТИЧНО-АТОМОВА ЗАБРІХАНІСТЬ У ФРАНЦІЇ

Париж, 6 квітня. На комуністичному конґресі виступив вчора французький високий комісар атомової енергії, д-р Жоліот-Куріє, заявляючи, що „справді прогресивний науковець" ніколи не віддасть ані крихти свого знання для війни проти Совєтського Союзу. „Ми, комуністи, знаємо — твердив він — що Совєтський Союз не буде перший, що використав би атомову бомбу" і тому, відкидаючи співпрацю в розвитку атомової енергії у Франції, „ми служимо Франції і людству". Куріє є цивільним високим комісарем атомової енергії і не має нічого спільного з військовими дослідами. Ще того тільки бракувало б!

КОНТРАБАНДА ВОЄННИХ МАТЕРІЯЛІВ ЧЕРЕЗ НІМЕЧЧИНУ ДО СОВЄТІВ

Франкфурт, 6 квітня. З поінформованих західних джерел стверджують, що Совєтський Союз, використовуючи сателітів та міжнародні торговельні фірми, намагається дістати контрабандою матеріяли зі Заходу, користуючись чорним ринком в Німеччині.

ЧЕРГОВІ НАРАДИ В СПРАВІ „ПАРАДИ ВІРНОСТИ"

Ню Йорк, 6 квітня. Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій міста Ню Йорку скликує на вівторок, 11-го квітня, в год. 8-мій ввечорі в приміщенні Демократичного Клюбу при 80 Ст. Маркс Плейс чергові наради в справі підготовки українські участи в параді з нагоди „Дня Вірности" з кінцем цього місяця. Прохається всі організації, товариства, парафії, хори і т.п. вислати своїх представників на ці збори.

КОМУНІСТИЧНІ ЗАВОРУШЕННЯ В ПАРИЖІ

Париж, 6 квітня. — Вчора ввечорі прийшло до чергової комуністичної демонстрації в Парижі, у висліді якої 20 поліцаїв було поранених, а 120 демонстрантів заарештованих. Заворушення трапились в центрі Парижа на Елізейських полях та прибічних вулицях, як комуністи задумали влаштувати демонстрацію перед будинком редакції „Фіґаро", що друкує тепер спомини відомого ґештапівця Отта Скорженого, який викрав Беніта Мусоліні з арешту після державного перевороту в Італії під кінець війни. Сильні відділи поліції були сконцентровані біля будинку „Фіґаро", а як демонстрантів почало збиратися щораз більше та як вони почали прибирати грізну поставу, тоді поліція намагалася їх розпорошити. У висліді прийшло до бійки, яка тривала поверх дві години та мала один з найбільш насильних виглядів в повоєнній Франції. Демонстрацію зв'язується з конґресом комуністичної партії минулого тижня, під час якого комуністичні вожді домагалися „більшої активности".

ВАН ЗЕЕЛЯНД УПОВНОВАЖЕНИЙ СТВОРИТИ УРЯД БЕЛЬҐІЇ.

Брюсель, 6 квітня. — Відомий бельґійський державний муж д-р Поль ван Зееляндд одержав вчора від регента Карла доручення створити новий уряд країни, який остаточно перевів би в життя рішення плебісциту щодо повороту з „добровільного вигнання" короля Леопольда. Ван Зееляндд є провідним членом католицької соціял-християнської партії та здеклярованим приятелем Леопольда. Від часу плебісциту вже двох католиків і один ліберал намагалися безуспішно створити новий уряд. Ван Зееляндд, як здогадуються, створить однопартійний католицький уряд з одиноким завданням полагодити справу повороту Леопольда. Його успіх або невдача залежатиме від того, чи ліберали піддержать його в парляменті.

ЗАСУДИЛИ КАТОЛИЦЬКИХ МОНАХІВ В ЧЕХІЇ.

Прага, 6 квітня. — Комуністичний „народний трибунал" проголосив вчора вирок на 10 провідних членів різних католицько-монаших чинів, обвинувачених в намаганні „повалити народно - демократичну владу" в Чехословаччині та в шпигунстві з доручення і на користь Ватикану. Дев'ятьох підсудних засуджено на кару тюрми від 10 років до досмертя, а одного на два роки ув'язнення.

ЛЕЙБУРИСТИ ЗДОБУЛИ ЩЕ ОДИН ГОЛОС В ПАРЛЯМЕНТІ.

Лондон, 6 квітня. — Британські лейбуристи перемогли в додаткових виборах до Палати Громад в промисловій окрузі Нипсед, збільшуючи свою перевагу в парляменті до чотирьох голосів. Вибори відбулися після резиґнації теж лейбуристського депутата, що був вибраний під час загальних виборів. Теперішній вислід виборів не був несподіванкою, бо в тому районі лейбуристи мають помітну перевагу. Натомість деякою несподіванкою була там кандидатура одного комуніста, що потрапив назбирати „аж" 729 голосів.

БУНТ ІНДОНЕЗЬКИХ ВІЙСЬК.

Якарта, Індонезія, 6 квітня. — Вчора збунтувалася частина індонезьких військ та після 45 хвилин стріляння захопила місто Макассар, порт і столицю східної Індонезії. Десять осіб було вбитих або поранених. В комунікаті федерального уряду Злучених Держав Індонезії опісля подано, що повстанцям наказано вернутися до свого ґарнізону а провідників повстання відставлено до Якарти, де вони мають відповідати за бунт. Проте, в комунікаті не сказано як цей наказ переведено в життя та чи повстання зліквідовано. Макассарська радіовисильня все ще подає повстанські комунікати. До бунту прийшло на тлі відмови військових частин, які раніше були під голландською командою, підпорядкуватися федеральному командуванню в Якарті.

ІНДІЙСЬКО - ПАКІСТАНСЬКИЙ ДОГОВІР В СПРАВІ МЕНШИН.

Ню Делгі, 6 квітня. — Індійський премієр Пандіт Неґру та премієр Пакістану Алі Хан договорились вчора в справі „хартії прав для меншин" в своїх країнах, яка повинна остаточно закінчити важке непорозуміння між обома країнами від часу проголошення їх самостійности в 1947 році. Договір, що має ґарантувати права гіндуській і музулманській меншинам, перший в Пакістані і другій в Індії, мав би бути остаточно оформлений і підписаний сьогодні. Договір в цій драстичній для обох країн справі може стати базою дальшого і повного порозуміння між ними та наладнання добросусідських відносин.

НІМЕЧЧИНА МАТИМЕ КОНСУЛЯРНОГО ПРЕДСТАВНИКА В ЛОНДОНІ.

Бонн, Німеччина, 6 квітня.— Д-р Ганс Шлянґе - Шенінґен буде першим післявоєнним представником Німеччини в Лондоні в характері ґенерального консуля. Шенінґен був початково іменований таким представником в Злучених Державах, але німецький уряд опісля це рішення змінив, бо уряд Злучених Держав не хотів погодитися, щоби німецьке представництво мало свій осідок у Вашинґтоні, дозволяючи на його приміщення в Ню Йорку.

СХІДНО - НІМЕЦЬКИЙ КОМСОМОЛ ЗАПЕВНЯЄ СВОЇ МИРНІ ІНТЕНЦІЇ.

Берлін, 6 квітня. — Екзекутивний комітет зліпленої Кремлем т. зв. „вільно-німецької молоді" повідомив через офіціяльне совєтсько-німецьке пресове агенство, що під час травневої демонстрації цієї молоді в Берліні вона обмежиться тільки до східного сектора та висторігатиметься будь-яких безпорядків або насильств в західних секторах. В повідомленні говориться, що всі алярмуючі поголоски на цю тему є пустою видумкою західних аліянтів.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$5.25	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАРЕШТІ ПОПАВСЯ!

Гері Бриджес, предсідник міжнародної юнії портово-вантажних робітників західного побережжя, тим разом уже не викрутився, хоч судова розправа проти нього тривала аж чотири і пів місяця, та хоч сам він обороняв себе на суді впродовж девять днів. Лава присяжних суддів теж довго надумувалась, бо аж чотири дні, але вкінці рішила, що Бриджес таки допустився злочину кривоприсяги, коли в 1945 році присягав, що ніколи не був і не є комуністом. Разом з ним визнано винним теж і двох тодішніх свідків, що присягали, що він не є комуністом.. Замітне, що один з тих свідків, Генрі Шмідт, заявив по присуді, що „як би сьогодні був живим Френклін Д. Рузвелт, то вони не були б на суді". Ця заява вияснює сьогодні у великій мірі те, чому Гері Бриджес не був досі покараний та депортований, хоч самі урядові чинники намагались ще від 1939 року його позбутись, маючи відомості, що він є комуністом та визначним діячем Комуністичної партії.

Коли Бриджеса призначено в 1941 році, як комуніста, до депортації, він не тільки виграв в 1945 році апеляцію від цього зарядження у Найвищім Суді Злучених Держав, але ще став натуралізованим американським громадянином, присягнувши, що не є комуністом. Це діялось тоді, коли було загальне переконання, що Бриджес є комуністом, та ще одним з найвпливовіших і найнебезпечніших. Одначе тепер уже вдалось дістати 11 свідків, в тому і бувших комуністів, що працювали в партії й робітничих організаціях разом з Бриджесом, які доказали під присягою, що Бриджес був і є комуністом.

Насувається тепер питання, чому саме комуніст Гері Бриджес втішався на цій землі такими великими привілеями. В часі судової розправи оборона представляла Бриджеса як людину, що „запалала до Злучених Держав ще більшою любовю, як до своєї рідної землі", якою є Австралія, яку він покинув в 1921 році, виемігрувавши до Америки. Але яка є любов Австралії до Бриджеса, видно найкраще зо заяв австралійських офіціяльних кол, що повторяють тепер те, що вже говорили і давніше, а саме, що його не приймуть, якщоб Злучені Держави рішились його депортувати. Знов любов Бриджеса до Америки, яка мала б бути більшою від його любови до Австралії, треба б міряти його ділами. Коли так, то він Злученим Державам багато більше шкодив, як своїй рідній землі.

Якщо Бриджес кому вірно служив, то тільки одному Кремлеві, якщо дійсно кого любив, то тільки Сталіна. Це повинно бути ясним кожному, хто хотів чи бажав бачити ці речі такими, якими вони були й є. Сумніваємось, чи цього не бачив теж і Рузвелт. Та Рузвелт був одночасно „добрим политишеном", а як такий не хотів мати проти себе при виборах і таких як Бриджес, що мали в деяких юніях сильні впливи. Отсе політичне значення Бриджеса захиталось добре щойно тоді, як він пішов одверто з Генрі Волесом і як в 1948 році Филип Морей усунув його за це зо становища регіонального директора каліфорнійського Конґресу Індустріяльних Організацій.

Справа з Бриджесом ще не покінчена, бо буде відклик до вищого суду. Але щоб уже не сталось, теж і цей присуд ясно говорить, що тепер уже не ті часи, коли комуністи втішалися привілеями. Тепер їх уже навіть судять і засуджують!

Федеральний Буджет

Новоназначений директор федерального бюджету, Френк Пейс, каже, що бюджет повинен бути для нас усіх найбільш інтересною книжкою. Та не так то легко дістати цю тисячасторінкову книжку, а ще важче її перечитати й розуміти. Критичний розгляд бюджету належить до найтяжчих завдань тих конґресменів, що їм поручено цю працю. Як працює Конґрес, коли приходиться йому ухвалювати фонди, призначені заздалегідь Бюром Бюджету, можна пізнати з поспіху з яким минулого тижня палата репрезентантів „перепустила" бюджетовий законопроєкт на 1951 рік. Тривало це 151 мінут. Короткий час може й не дивував би людий, якщо б не те, що в тому короткому часі ухвалено видати понад 27 білйонів долярів, точно $27,226,000.000. Тобто ухвалювано кожної секунди видаток на три мільйони долярів.

Такий обрахунок подав до відома конґресмен Енджел з Мишиґен. Як член комісії приділів палати репрезентантів, — він пильно приглядався поведінці предсідника своєї комісії. Після того він сказав, таке: — „Палата репрезентантів, дискутуючи над законопроєктом, сама не знає, що є в проєкті". — Він пояснив це так: Початкова відповідальність за цей законопроєкт спочиває на плечах 45-членної комісії приділів. Одначе зо способу, як переведено розгляд цих видатків, можна прийти до висновку, що справді нема ні одного конґресмена, який знав би, що є властиво в бюджеті, ухваленім повною палатою.

З огляду на навантаження праці в конґресі сталося так, що бюджетовий матеріял роздано членам комісії щойно 17 березня. Його треба було переглянути до 20 березня. У цьому матеріялі було 435 сторінок самого законопроєкту, а 337 сторінок пояснень до нього. Крім цього було ще 14.000 сторінок свідоцтв, складених знавцями підчас переслухання в підкомісії. Щоб якось дати собі раду з цим матеріялом, предсідник комісії Кенон поділив комісію на девять секцій, у кожній по п'ять членів, і кожній секції призначив одну девяту частину матеріялу до студій. Само собою розуміється, що одна секція не вмішувалася в працю іншої, так, що після перестудіювання — кожна секція, отже пять осіб, знала зміст своєї частини, а не було спільного засідання цілої комісії, щоб одна секція могла сказати цілій комісії свої зав-ваги. Навіть і голова комісії, конґресмен Кенон, не мав нагоди почути від секцій, що вони завважили!

Після такого поспішного приготування предсідник скликав комісію для дискусії над цілістю на понеділок. Від год. 10,05 до 10,12 перед полуднем, отже за 7 мінут комісія прийняла звіт секції з трьох глав бюджетового закону. У цих сьоми мінутах комісія дала право урядові видати на різнородні цілі $1,179,692,000. В год. 10,20, отже впродовж вісім мінут таким самим робом ухвалено главу четверту з видатками на $1,131,155,000 і так ступнево йшло до год. 12.31. Решту бюджетової „дебати" перенесено на вівторок і її викінчено між год. 10,50 і 11.09, перед полуднем, коли то прийнято звіт секції з розгляду 14 сторінок загального закону, який звичайно додається до преліминаря видатків приготованих бюджетовим бюром.

Конґресмен Енджел кінчить свої завваги таким запитом: — „Як може конґресмен скласти звіт з своєї праці перед виборцями, коли він самий не знає, за якими видатками він голосував?"

Дам'ян Горняткевич.

Господні Страсти й Воскресення в нашій іконографії

Трагічна, потрясаюча своїм змістом страшна дорога Спасителя, яка закінчилася Воскресним тріюмфом правди над злом, знайшла глибокий вислів не тільки в прегарних церковних обрядах, але й у нашому малярстві. Багато картин зі зображенням сцен Христових страстей мальовані вірно на основі опису евангелистів, проте в численних випадках мистці йшли ще дальше, вони намагалися поглибити зміст своїх композицій символічними елементами, натяками-алюзіями на деякі події, які не лучаться безпосередно зі страстями, але все ж таки мають із ними тісний причиновий зв'язок. Мистці пояснювали таким чином вагу жертви Христа, вони хотіли підкреслити, що ця жертва була актом спасення людського роду після первородного гріха наших прародичів. Існують прим. прегарні легенди, що на горі Голготі був гріб Адама й саме тому під хрестом Спасителя бачимо у „Розп'тті" дуже часто намальований людський череп, який є черепом Адама. Також дерево, з якого витесано хрест Спасителя, мало вирости на могилі Адама, а походило воно із насіння, чи перещепленої галузки дерева життя. Всі ці оповідання творять цілу драму, що почалася в раю, а довершилася в страстну п'ятницю на Голготі.

Перша картина із цього циклю — це в'їзд Ісуса до Єрусалиму, її зміст покривається вповні з текстом Евангелія. На першому місці в цій композиції виступає Ісус на ослі, а напроти Нього стоїть громада людей, які пальмовими вітками й окликами в і т а ю т ь Його. Східні іконографічні канони допускають в описі тої сцени ще й громадку дітей — (в доповненні до вияву любови Христа до дітей), одні з них вистелюють дорогу одягами, другі піднімають зпід ніг Спасителя терня, а ще інші примістилися на деревах і звідти скидають галузки.

Тріюмфальний в'їзд до Єрусалиму закінчився сумно, Христос заплакав над долею цього міста, знаючи майбутню його долю. Ісус знав також, що чекає Його вже в найближчих днях. Надходив четвер — день, коли Спаситель мав установити тайну св. Евхаристії й коли почалися страсті.

Замітне явище, що коли малярі на заході знають лише один тип сцени „Тайної Вечері": установлення жертви тіла й крови Ісуса Христа, то східні іконописці розділювали її на три части. До них належали: 1) умивання ніг; 2) властива „Тайна Вечера" з виявленням зради Юди й 3) зображення найвеличавішої хвилини: „Причастя Апостолів".

Картина „Умивання ніг" стала улюбленим мотивом для мистців на сході, вони намагалися відтворити в ній цілу повагу хвилі, коли Спаситель упокорився перед своїми учениками, щоби своїм прикладом навчити їх покори. Пригадуються слова Ісуса, які Він сказав до св. Петра: „що я роблю, ти не знаєш тепер, але довідаєшся про це згодом".

Щоби краще зрозуміти зміст „Тайної Вечері", слід вияснити, що вона складається зі слідуючих моментів: 1) обрядової частини, 2) виявлення зради Юди, 3) установлення тай. Евхаристії, 4) причастя апостолів і 5) прощальна проповідь Спасителя. Історична Тайна Вечера зачалася ритуальним звичаєм, що полягав у жидів на випиванні вина й споживанні паскального агнця. Кожний голова родини складав учасникам великодного стола побажання, випиваючи зі спільної чаші трохи вина й подавав її дальше з рук до рук. Ісус Христос задержав у страстний вечер цей самий звичай, але надав йому виразний спасительний характер, змінюючи традиційні побажання на свій пресвятий заповіт. Саме установлення Пресв. Евхаристії стало найпопулярнішим мотивом на заході, малярі вплітали дуже часто до цієї композиції теж виявлення зради Юди до слів Ісуса: „кому я подам кусок хліба, умочивши в солі, той ще сьогодні зрадить мене". Юду зображували звичайно з мішечком у руках, рідше з простягненою по хліб рукою. В картинах „Тайної Вечері" східних іконописців бачимо Юду в доволі різних позах. Найчастіше він сягає рукою по хліб зі сіллю, але бувають від цього типу доволі великі відхилення, зокрема в українських малюваннях середніх віків, що повстали з почину польських королів і на польських землях. Так прим. в катедрі в Сандомирі (з часів Ягайла) збереглася композиція „Тайної Вечері", де Юда сидить із розв'язаним сандалом. Тут іконописець спирався на законі Мойсея, який уважав найбільшою обидою розв'язати комусь сандал і плюнути йому в лице. Не-менше оригінально зображений Юда в костелі св. Трійці в Люблині (в тамошньому стінописі українського маляря Андрія з року 1415), він енергійним рухом відбігає від стола — з малим чортом на раменах! І саме тоді, коли всі голови учеників „Тайної Вечері" — Христос і апостоли мають золоті сяйва довкруги голов, Юда являється з чорним кругом, або взагалі без него.

(Докінчення на стор. 3-тій)

Що більше шкодить?

Свого часу писав С. Л. в „Свободі" (ч. 16) про „шкідливий самообман", себто про „Українську Радянську Соціялістичну Республіку" (УРСР), а властиво про потребу визначення її істоти в українській внутрішній та з а к о р д о нній пропаганді.

Думаю, що ця справа є нині дуже актуальна, навіть у зв'язку з тим, що діється в Конгресі й в уряді у Вашингтоні, де обставини заставляють найвищі американські кола ближче розглянутись в американсько-советських відносинах.

С. Л. твердить, що визнавання УРСР українською державою, ідентичною з Українською Державою, проголошеною III. і IV. універсалами, є шкідливим для української визвольної справи й нашої внутрішньої протибольшевицької консолідації, а навіть допомогою московським імперіялістам у їхній пропаганді.

С. Л. має рацію, остільки, що фактично УРСР не є по змісту українською державою тому, що її устрій не відповідає бажанням і політично-суспільному світоглядові українського народу, а влада на Україні чужа й не діє по лінії інтересів українського народу, а по лінії інтересів окупанта.

Така влада не може задоволити український нарід і тому ми боремося за заступлення її іншою, що відповідала б ідеалові, що присвічував авторам IV. Універсалу.

Та це ставлення справи не заперечує факту, що зі становища міжнародного права У. Р. С. Р. має всі признаки держави: означена територія, органи верховної влади, включно з міністром закордонних справ, представництво в Об'єднаних Націях й інших міжнародних установах, створюють формальну з л у д у державної суверенности.

Певно, ми свідомі того, що то все тільки „гумбуг", зроблений в інтересі Москви, щоб з одного боку запевнити їй додаткові голоси в міжнародних організаціях і показати закордонові, що — мовляв — „у нас нема колоніяльного поневолення", а з другої сторони — це концесія — хоч дуже сумнівної вартости — українським націоналістам.

Та для закордонного глядача це все таки держава. Члени Об'єднаних Націй допускають УРСР в члени і тим самим визнають її. Факт існування У. Р. С. Р., участи її представників (хай і московських манекінів) призвичаює поволі західний світ (що в. прочім є дуже непонятливий на всякі новости з політичної географії) до того, що існує чи повинна існувати окрема українська держава. Факт, що її визнає СРСР, дає багато до думання людям заходу, які мусять зрозуміти, що твердження червоних і білих росіян про единий 200-мільйоновий російський нарід мусять бути неправдиві, коли й імперіялістична червона Росія мусіла визнати факт відрубности українського народу — творячи — хай і маріонеткову українську державу.

Тому треба добре обмірку-

(Докінчення на стор. 3-тій)

М. Заклинський

ЯК МИ ПОКИДАЛИ РІДНИЙ КРАЙ

(На основі записника)

4)

З луки люди порозходилися шукати в переповненому селі за кватирами. Тимчасом пішов новий рясний дощ. На чийому возі була вже буда, тому байдуже. Інші ховалися під вози, або загорталися в плащі. Лука ще дужче розмокла, ще більші поробились на ній калабані. Гори довкола окуталися хмарами. Втікачі нарікали на докучливу гірську погоду, та хто найшов приміщення, чим скоріше виїздили.

Ми вибралися також. У складниці Лемківського Кооперативного Союзу найшлося місце. Не в кімнатах, вони були щільно заняті, лише на стриху. Там примістилося всього кілька людий. Складниця вже перервала свою працю. З наших плащів і клунків стікала цюрком вода на порозкидані папери, скрині, торговельні книги, давну переписку. На тих паперах ми ночували, вкрившися напів перемоклими ліжниками.

Чергової днини докінчено вантаження на поїзд. Коло вагонів стрінув я давного знайомого з Сянока. Він мав нові вісті з долів. Коло Ясла німці оборонили залізницю, одначе большевики вдарили в іншому місці, коло міста Коросна і тепер ідуть там бої. Залізниця на захід уже в тому місці перервана.

До критих і некритих вагонів підїздили вози й авта, повні клунків. За клунками поменшало місця для людий. Меткіші втікачі будували над некритими вагонами дахові заслони, бо чорні хмари все щільніш закривали небо та погрожували великою зливою. Вона справді незабаром прийшла. Коли стемніло, поїзд відїхав на Словаччину.

Другої днини виявилося, що звідсіль не буде більше німецьких залізничих транспортів. Комісія, що давала перепустки, вже виїхала з Команчі. Кружляли чутки, що решту тутешніх утікачів і тих, що великими валками зібрались у Лупкові, прийме Словаччина.

Також у селах між Команчею і Лупковом стояли валки втікачів. Багатьом приходилося вже круто з харчами. Вони старались купувати або вимінювати від місцевих жителів молоко і городину, одначе там населення убоге. Йому самому не вистачало того, що приносило господарство.

В село Ославицю приїхала одної днини словацька комісія і давала перепустки. Після лікарських оглядин видавала на кожну рідню картку. Хто мав воза з кіньми або корову, зазначували це також на тій перепустці. Наші люди втішилися, що не мусітимуть позбуватися при виїзді на Словаччину свого добра. Опісля валка рушила в напрямі словацького кордону і станула в Лупкові Малому. Тут чекало вже багато валок.

Трапився поїзд. Невелика частина втікачів, що раніше потрапила до тої комісії і мала число нижче, як 400, сіла на поїзд і відїхала. Інші мусіли чекати.

Скрізь по Малому Лупкові вешталися втікачі. Всюди стояли їх вози: На майданах, сіножатях, здовж на бічних дорогах. Між утікачами було доволі вчених людий, переважно з західніх земель: учителів, правників, інженерів, кооператорів і кілька священників. Вони тримали зв'язок зі словацькою командою, що кватирувала близько двірця. Вона не знала, коли будуть вагони для нас і чому словацька влада не пускає нас у свій край дорогою, адже ж в нас є вози. Розмовляли з їхнім полковником, що приїздив сюди щодня. Словацькі старшини радили нам спокійно чекати.

Тут усюди по гірських селах стояли словацькі вояки. Вони були спокійні, товариські люди та жили в згоді з населенням. Але виразно говорили, що з „русами воювати не будуть". З їх мови видно було, що вони тішаться німецькою поразкою на східньому фронті і зівсім не знають, що це за зілля большевики. По околиці вешталися вже словацькі повстанчі відділи. Заходили і до сусідніх сіл. Вони були союзники червоних. Словацькі вояки в Лупкові були до них прихильні.

Словаки часто приходоли до наших втікачів на розмову. Вони запевняли, що їхня влада дозволить жити в їх краю, в тих околицях, де забажаємо. Нам ішло про те, щоб відразу дістатися якнайдалі в західню частину їх краю, бо ми числилися з можливістю протинімецького повстання в східній частині Словаччини, коли підійде ближче фронт. Ми навіть були в цьому певні, коли прислухалися до настроїв цих вояків.

Одної ночі ограбували нас словацькі партизани. Надїхав невеликий кінний відділ, яких 40 людий. Вони гукали на нас сонних: „Проч утікате од русу?" (Чому втікаєте від москалів?). Розбуджені пояснили їм, що не від москалів ми втекли, лиш від воєнних страхіть. Вони забирали від нас вартісніші речі, головно чоботи й годинники. На диво вони минали ті вози, де не було що взяти та жадали годинників і чобіт саме на тих возах, де вони в людий були. Врешті забрали в одного втікача воза з кіньми, навантажили пограбовані речі — та й відїхали. Тієї ж ночі пограбували вони й інші наші валки в Лупкові.

Вранці дивувалися люди нашої валки, звідки партизани так добре знали, в кого шукати годинників і чобіт. Панни пригадали собі, що словацькі вояки в товариській розмові цікавились попередньої днини їхніми годинниками і навіть завели розмову на цю тему.. Очевидно між ними мусіли бути й партизанські розвідчики.

Вояки, що кватирували коло стації, не зробили партизанам нічого злого. Вчинили лише невелику стрілянину. Ми були певні, що та стрілянина була між ними заздалегідь умовлена зогляду на німців.

Тієї днини приїхав до М. Лупкова словацький ґенерал. Наші висланники просили його, щоб військова команда скоріш полагоджувала справу нашого виїзду, бо ми беззахисні супроти партизан, що готові нас зівсім ограбити.

Перед вечером новина: Їдемо на Словаччину! Миттю всі зібралися і через село Радошиці подались до кордону. Було нас мабуть із 300 возів. Уночі задержалася наша валка серед високих гір, біля кордону. Там на дорозі ми ночували. Відділ словацьких вояків супровожав нас.

Погідним ранком, гарною околицею рушили ми дальше. Дорога ввесь час звивалася по узбіччях, аж вивела нас на головний хребет. Там, на кордоні уважно переглядали наші картки, що видала їх нам комісія. Скоро з'їхали ми з хребта.

Села і люди і гори за кордоном такі самі, як по галицькому боці. Та сама Лемківщина. Пополудні ми зупинилися серед великої спеки на зарінку коло села Видрань. Розложилися над річкою великим табором. Рухливі втікачі варили, купалися, направляли вози.

Другої днини, скоро світ ми виїхали. Переїхали через гарне, сонне місто Межилабірці, та й навернули, надиво, знову до гір. Ті споміж утікачів, що держали звязок зі словацькими

(Докінчення на стор. 4-тій)

Теодор Терен-Юськів

Сальомея Крушельницька

У нас багато говорять і пишуть про більші і менші, про славні й менше славнозвісні, про справжні й фікційні наші величини. А вже найбільше ваги надається цьому, щоб бодай деяких з цих величин признав культурний світ. Це нам не завжди щастить, і ми, поминаючи причини та мотиви, дивуємось, бідкаємось, обурюємось!..

І тому просто з дива не можеш вийти, що є у нас величини, якими нам треба гордитися, бо їх чужі беззастережно признають і надзвичайно високо цінять, ба навіть наслідують. Свої же про них майже, або й зовсім нічого не знають (феномен можливий тільки в бездержавній нації). Це ті імена наших великих одиниць, що вже на саму їхню згадку роз'яснюються обличчя чужинців, для своїх же вони порожнім звуком. Значить ми легкодушно і невторопно, з найбільшою шкодою для себе самих, счеркаємо цей атут із нашої світової гри у великі індивідуальности. Бо кожну націю знає і признає світ не по скількості її мільйонів, як по чисельності саме таких одиниць, що їх талант і праця творять духову велич людства.

Ці великі наші індивідуальності, коли йдеться про мистецьку ділянку, точніше, про вокально-музичну, це наша славетна оперна співачка (сопран), — Сальомея Крушельницька, а дальше тенори: Олександер Мишуга і Модест Менцінський. Ця наша „співоча трійця" дала найкріпкіші підвалини світовій славі українського співочого генія. Це було далеко ще до того часу заки на світовій арені появились імена Кошиця, Нежданової чи Любки Колесси. Без скромности і перебільшення можна сказати, що слава цих трьох мистців, це одне з наших найбільших досягнень перших двох десятиліть дев'ятьсотних років на форумі міжнародніх успіхів, беручи під увагу всі наші осяги, з якої це ділянки не було б.

Думаю, що якраз на часі згадати тепер про нашу Сальомею Крушельницьку, а це у зв'язку з великими успіхами болгарської сопраністки Люби Веліч, як Сальоме, в опері Р. Штравса під цим же заголовком. Веліч, співаючи за два останні роки ролю Сальоме на сценах Ню Йорку, Відня і Лондону, стала негайно найкращою Сальоме світу. — Але ми маємо всі підстави твердити, що перша, найкраща Сальоме світу належала нам, українцям! Цею Сальоме, була наша: Сальомея! Перед більше як сорок роками! Урожениця нашого Поділля!

Славний інтендант мілянської опери „Ля Скаля" і найзнаменитщий, досі, директор ню-йорської Метрополитен опери Дж. Ґатті-Казацца, пише у своїх споминах про прем'єру опери „Сальоме" в цій же „Ля Скалі" в 1906 р. (дириґував — Тосканіні): — „Сальоме була Крушельницька, дуже інтересна Сальоме, і краща всіх інших". — Чим же була саме Крушельницька краща всіх інших? В першій мірі обдарила її природа прегарним, дзвінким, з темною закраскою, сопраном (свою карієру зачинала вона, як меццо-сопран) і музикальністю. Щоби бути найкращою Сальоме, треба бути знаменитою акторкою і такою Крушельницька була. Фотогенічність її обличчя була така досконала, а вигляд такий свіжий, що Сальомея, хоч і не була може красавицею, виглядала на сцені все дуже принадно. При цьому вона майже зовсім не шмінкувалася! (Мої відомості про Крушельницьку завдячую, у більшості, її товаришеві і другові, басові світової слави А. Дідурові). — Тому й не диво, що Крушельницька чарувала публіку не тільки своїм голосом і грою, але й своїм виглядом. Та не лише публіку. В тенети її принади попала найбільша щука, бо самий диригент диригентів, безконкуренційний А. Тосканіні. Однак Крушельницька була така певна свого мистецтва, що не завагалася піднести гарбуза навіть цьому, — живучому ще генієві батути. Тосканіні поклявся, що вона ніколи більше не співатиме під його дириґуванням. Та внезабарі склалось інакше. Коли прийшлось ставити премієру, то мимо цього, що до вибору великого маестра стояли всі прімадонни світу, Тосканіні уважав, що так заспівати цю ролю, як він розуміє, може тільки одна Сальомея Крушельницька. Отже нічого іншого не остало йому, як звернутися саме до тої Крушельницької, і просити приняти — мимо обіту ніколи більше з нею не виступати — ролю прімадонни в тій же премієрі. — Може куди більше користи було б для нашої справи, коли б це подружжя дійшло було до зв'язку, та на це немає ради.

Крушельницька не тільки була найкращою Сальоме. Вона створила теж непобиту досі креацію Гальки (подібно, як тенорову креацію: О. Мишуга), в опері тої ж назви польського композитора Монюшка. Тому й не диво, що наші, все такі зарозумілі сусіди, носились з її знимками по часописах і журналах, згадуючи її ще й тоді, як вона вже перестала співати. А підписи під цими знимками були цього роду, як „польска сп'євачка", чи „наша родачка" і т. п., мимо того, що знали, що Крушельницька є свідома українка.

Крушельницька дала ряд незабутніх креацій в оперному світі, як: Адріяна Лєкуври, Лєонора в „Сила Призначення", Батерфлай, Тоска і т. д. Слава її, головно в Італії, була така непереможна, що сучасні їй композитори мріяли, щоби Крушельницька співала премієру їхніх опер. До них належав і Дж. Пуччіні. Був час, що ім'я Сальомеї Крушельницької було на устах цілого музичного світу. Але може найменше нашого, українського. Чому? Бо вона розсадила рямки нашої вузини, переростаючи українську суспільність на багато величин, подібно, як сьогодні мистець з іншої ділянки мистецтва, О. Архипенко.

Крушельницька була не тільки знаменитою оперною співачкою, вона була рівнож великою мисткинею пісні, а головно нашої, народної пісні. Їх вона найчастіше співала на закінчення концертів, частенько навіть акомпанюючи на фортепіяні сама собі. Як чаруючо виконувала вона ці народні пісні, хай послужить отакий приклад: Крушельницька співала концерт у Петербурзі, що на ньому, між слухачами, був і останній російський цар Микола II. Вона так полонила його своїм мистецтвом, а особливо народною піснею: „Ой, під гаєм зелененьким, брала вдова льон дрібненький", що одушевлений цар, дякуючи їй особисто, подарував їй ще й касету з дорогоцінним діядемом, нашийником і сережками.

Наша співачка, вийшовши заміж за італійського адвоката, ніколи не перестала бути українкою, а навіть патріоткою. Вона потрапила у Львові виходити з крамниць, не купивши нічого, коли чужинецька прислуга не розмовляла з нею по-українськи.

Крушельницька була одною з тих нечисленних співачок, що знають коли зійти з оперної сцени, щоб не шкодити своїй блискучій славі, коли літа позначаться на голосі. Покинувши оперу, вона ще довго співала концерти. Час до часу приїздила вона з концертами і до своїх, в Галичину. Були це незабуті концерти! Я мав щастя чути її, будучи десь у четвертій клясі коломийської ґімназії. І до смерти не забуду трьох пісень у її виконанні: — Лопатинського: „В неділеньку вранці", Мусорґського: „Гопака" і народню: „Ой, кум до куми", Людкевича.

Крушельницька замало, на жаль, цікавилася в тягу своєї карієри Північною Америкою (в південній проспівала вона багато сезонів) і оперою Метрополитен в Ню Йорку, до якої вона без сумніву могла дістатися. Цей бо самий Ґатті-Казацца, що так побивався, щоб її до „Ля Скалі" дістати, був тут директором. Вона приїхала до Злучених Держав аж на старости літ (кінець 20-ох років) і обмежилась до виступів для нашої публики (хибою цеї поїздки був теж брак фахового й досвідченого імпресарія). Всежтаки і ця поїздка до Злучених Держав мала дуже важливу і позитивну сторінку. Крушельницька награла у звісній фірмі „Колумбія", на грамофонні плити, чотири українські народні пісні — до речі — з її родинних околиць. І хотяй музичне опрацювання цих пісень не зроблене українським музиком, то мимо цього, ці пісні останутъ шедевром в нашій сольово-вокальній літературі щодо інтерпретації, а головно щодо безконкуренційного, високо-мистецького вокального виконання.

Ми не знаємо чи Сальомея Крушельницька ще в живих сьогодні (її захопила війна в 1939 р. у Львові), але коли проходжу сьомою евеню недалеко Карнеґі Гол, я все бачу в одній крамниці їїймення в каталозі історичних плит-унікатів. В каталозі, в якому видніють імена тільки найславніших співаків й акторів світу, імена таких безсмертних, як: Карузо, Морель, МсКормик, Дестіннова, Дідур і т. д., а з артисток Сара Бернар. До цих історичних унікатів належить дві арії з опери італійського композитора Чілєя „Адріяна Лекуври" у виконанні Крушельницької. І коли я бачу, як чужинці купують ці її плити, слухають мов зачаровані її співу, любуються її тонами, оповідають собі історію про цю нашу співачку, вчаться від неї, тоді я вірю, що Сальомея Крушельницька живе і вмерти не може. Вона житиме зі своїм блескучим голосом і високим мистецтвом, що заворожене на чорних кружках, як вічний доказ українського вкладу в культурну скарбницю світу.

Господні Страсти й Воскресення в нашій іконографії

(Докінчення зі стор. 2-гої).

„Причастя апостолів" східні мистці трактували незвичайно торжественно. Вже в київських мозаїках і фресках княжої доби XI. — XII. вв. зображувано Ісуса найчастіше у двох постаттях, коли Спаситель подає Св. Евхаристію двом групам апостолів, одним під видом хліба, а другим вина, при чому вони — західним звичаєм, причащаються стоячи. Але вже в згаданому люблинському розписі бачимо помітні різниці, в Причастю апостолів" являється на головному місці Бог-Отець, одягнений в ясноголубий одяг, а зза Його пояса вихиляються дві менші постаті Ісуса, що причащає два гуртки учеників вином і хлібом, при чому апостоли зображені навколішки, саме за звичаєм — прийнятим у зах. Церкві. Коли зважимо, що східні іконописці малювали тільки в дуже рідких випадках Бога-Отця, уважаючи Його такою великою святістю, що смертна людина недостойна цього, тоді легше зрозуміємо незвичайно сміливий задум автора люблинських малювань в свому творі, одному із найоригінальніших у цілій іконографії.

Інші композиції з циклю Страстей, а саме: „Молитва Господня на Оливній горі", „Піймання Христа", „Заперечення св. Петра", „Суд Каяфи", й „Бичування", оперті здебільшого на текстах Євангелій, не відзначаються вже більшими відхиленнями від іконографічних приписів. Щоправда бувають і в тому випадку деякі виїмки, як у сцені „Наругування з Христа" в костелі у Люблині, іншому творі українського майстра Андрія, де він зобразив Спасителя в червоних ризах — як царя і довкруги Нього намалював музик, що тримають такі інструменти в руках, як теорбан, ріг, гарфа, — то-що. Без сумніву, тут маємо до діла з двірською орхестрою Ягайла, що складалася — як це знаємо з архівних даних, — зі самих українців. Подібні музичні інструменти зустрічаємо теж у фресках київського собору св. Софії з часів Ярослава Мудрого.

Все ж таки фантазія мистців виявилася якнайсильніше в композиції „Розпяття". Вже це, що я згадував на початку цієї статті про символіку „Розп'яття", свідчить проречисто, скільки уваги присвячували їй іконописці. Попри це на Сході прийнято ще в XI. ст. специяльний тип постаті розп'ятого Ісуса, де зображували Його мертвим на хресті в противенстві до західніх зразків, де бачимо Христа на хресті з правила живим. З цеї причини вив'язалася навіть між представниками обох Церков у 1050 р. дискусія, в якій доказували, що західний тип Спасителя має свідчити про Його невмиручість, схід натомість хотів „за законом природи" відтворити смерть Богочоловіка для викликання якнайсильніших настроїв серед своїх вірних. Мабуть не від речі буде згадати, що крім таблички І. Н. Ц. Ю., над головою Христа бачимо часто, зокрема на різблених ручних хрестах напис „Ніка", це скорочення відомого клича „під цим знаменем переможеш" (по грецьки „Ен туто ніка").

В старших картинах „Розп'яття" зустрічаємо нераз сцену, як римські жовніри розбивають залізом ноги обом розбійникам, що висять на хрестах побіч Ісуса. Це можна пояснити фактом, що смерть через розп'яття належала до найжахливіших тортур. Засуджені мучилися іноді й два дні, заки вмерли, бо виплив крови із ран був розмірно не надто великий. Христос помер винятково скоро, приблизно після 3 годин мук (мабуть наслідком попередних катувань, спеціяльно бичування). Зате розбійники витримували свої терпіння довше. А що жидівський ритуал наказував безоглядно хоронити своїх покійників перед заходом сонця у сабат, тому сотник наказав розбити двом розбійникам кості ніг, що спричинювало негайну смерть.

Цікаве, що як в Україні, так і на цілому Сході зустрічається частіше композицію „Вхід до ада" ніж „Воскресення".

В дійсності — вона є властивим зображенням „Воскресення". Тут маємо ще один доказ більше, що східні малярі шукали у всіх своїх картинах зв'язку зі жертвою спасення Христа. „Смертю смерть поправ і сущим во гробіх живот дарував". Це не ефектовний зрив з обіймів смерти, але сповнення діла спасення аж до самого кінця, дві перемоги добра над злом: Христа й Адама.

Вже цей короткий огляд відкриває глибінь християнської думки, над поглибленням якої працювали мистці впродовж довгих віків і так служили Вічній Правді.

Ще про перепис 1950 року

В квітні цього року кожний мешканець ЗДА набуває особливого значення, бо в цьому місяці федеральний уряд проводить перепис, згідно з нашою конституцією проводити перепис що 10 років.

Підчас першого перепису 1790 року людям давали лише 5 питань і перепис проводився дуже неформально без додержання певних форм. Але життя в ЗДА ускладнялось і розвивалось, а з тим поширювався і обсяг перепису, який мав охоплювати соціяльні та економічні зміни в країні. Перепис 1950 року є найширшим за всі попередні; так само як і перепис 1940 року він охопить мешканеві умови, сільське господарство, збере докладні данні про населення.

Перепис проводять спеціяльні переписувачі, використовуючи для того анкети, надруковані на аркуші паперу завбільшки приблизно 20 на 30 інчів (цалів). На одному боці надруковані питання про людей, як от імена, вік, адреси, освіта, громадянство. На другому боці — питання про мешканеві умови, як от тип приміщення, кількість кімнат, місячна платня за помешкання. Анкета для фармерів включає питання про величину фарми, типи культур, кількість і тип свійських тварин. Через те, що анкета для фармерів є дуже докладна, кожний фармер дістане її заздалегідь поштою, щоб він зміг приготувати її до приходу переписувача. Окремі анкети будуть залишені в готелях та в інших переходових пунктах де переписувач не зможе охопити особисто всіх проїзджих. Вони мають згодом переслати свої анкети поштою.

Питань про стан населення є 45, з них лише на 7 питань повинна відповісти кожна особа. Ці питання такі: ім'я, спорідненння до голови родини, раса, стать, сімейний стан, вік і місце народження. Дістаючи інформацію про місце народження тих людей що народились поза межами ЗДА, переписувач каже **„дати повну назву країни, згідно з теперішніми кордонами, усталеними міжнародніми організаціями"**. Така є офіційна інструкція. Якщо людина не може точно сказати назви країни, де вона народилась, то її просять назвати найближче місто, село, провінцію. Також тих людей, що народились поза ЗДА питають чи вони натуралізовані.

Всіх людей від 14 років питають додаткові питання про їх працю в тижні перед переписом, кількість робочих годин і тип виконуваної праці. Решту питань задають не всім людям підряд, а лише деяким, тобто одній людині на певну кількість переписуваних. Наприклад, кожну п'яту людину питають, де вона жила рік тому, яка була найвища школа, що вона скінчила, країну народження батьків. Якщо батьки народились в чужій країні, то теж треба назвати повну назву країни, згідно з теперішніми кордонами, усталеними міжнародніми організаціями. Якщо людина точно не може назвати, в якій країні народились батьки, то треба назвати найближче місто, село чи провінцію. Одного з кожних п'яти безробітних питають як довго він шукає праці, також одного з п'яти осіб старших 14 років питають про суму прибутку в 1949 році і про джерела прибутку. Одного з кожних п'яти голів родини питають про джерела прибутку інших членів родини і про величину його; так визначають прибуток цілої родини. Якщо хтось не хоче подавати величини свого прибутку переписувачеві то він може заповнити спеціяльну форму і відіслати її поштою до Бюра Перепису у Вашингтоні. Кожну тридцяту одружену особу питають чи це її перший шлюб і як довго вона одружена.

Закон передбачає, що люди повинні відповідати на всі питання, але так само закон передбачає, що вся одержана інформація буде зберігатися суворо довірочно. Переписувачі присягають, що вони нікому абсолютно не довірять одержаних даних так само й установи, що оброблятимуть матеріяли, зберігатимуть їх у повній таємниці.

Оброблені матеріяли перепису будуть зібрані в якихось 100 томах тісного друку. Більйони фактів про мільйони людей можуть бути використані федеральним урядом, місцевими урядами, промисловістю, соціяльно-допомоговими організаціями, дослідчими організаціями та іншими організаціями та людьми, що мають до діла з прогресом нашої країни та захистом її людей. Ніяких даних про окремих осіб в остаточно оброблених матеріялах не буде. — („Загальна Рада").

ЩО БІЛЬШЕ ШКОДИТЬ?

(Докінчення зі стор. 2-гої).

вати, чи завданням нашої пропаганди повинно бути намагання відібрати західному світові переконання, що УРСР є українською державою, чи навпаки, удержувати його в переконанні, що УРСР є українською державою, але хвилево під московською окупацією. Мені здається, що нашу визвольну боротьбу треба представляти, як боротьбу за скинення тої накиненої окупантом влади й за впровадження устрою і влади, які відповідали б бажанням українського народу.

Сама ж окупація ніколи не відбирає окупованій державі характеру держави. Правний стан балтійських держав може й гірший, як УРСР, а фактичний такий самий, проте балтійські політики далі говорять про Литву, Естонію та Лотву як держави. Визнають їх дальше державне існування теж і західні демократії, не признаючи тільки влади, яка; є в тих країнах. Тому саме визнають теж і дипломатичні та консулярні представництва давних прибалтійських урядів.

Певно, що, наприклад, теперішня Польща не є ідентична з давною Польщею. Оскільки йде про зміст, то це зовсім інші державні твори. Та коли йде про факт, то ніхто не заперечить, що й держави із поза залізної куртини й комуністичний Китай є продовженням державного існування своїх попередників.

Зміна форми влади не змінює існування самої держави. Навіть найбільше запеклі еспанські республіканці не заперечать, що Еспанія Франка є ідентичною з Еспанією Бурбонів, чи Еспанською Республікою. Вони не боряться за створення еспанської держави як такої, а тільки за зміну форми влади.

Ніхто теж не заперечить, що Німеччина Гогенцолернів, Ваймарська, Гітлера і теперішня, це та сама держава.

Вирішення нами цього питання матиме особливо велике значення на випадок війни та розвалу СССР. Коли ми вспіємо переконати світ, що УРСР не є жадною українською державою, а лише частиною Росії, тоді ми улегшимо завдання російським білогвардійцям, що як представники єдиного 200-мільйонового російського народу зголосяться до цілого спадку по СССР. Тоді теж наші західні сусіди добиватимуться уневажнення затверджених західними великодержавами договорів про наші західні землі й реституції їх східних кордонів з 1939 р. Також і інші наші сусіди домагатимуться повороту земель приєднаних до України.

Коли ж ми зможемо утвердити західні демократії в переконанні, що УСРС є українською державою, тоді вони чутимуться — треба припустити — зобовязаними респектувати визнання тої держави, що міститься в її допущенні до Об'єднаних Націй та інших міжнародніх організацій. Тоді теж матимуть слабші підстави ревізіоністичні домагання наших сусідів. Тоді слабими угрунтуваннями будуть теж домагання Керенського й інших єдинонеділимців.

Тоді завдання нашої пропаганди буде легше: Не добиватись визнання державного новотвору, а тільки зміни форми влади у напрямі, бажанім як нами, так і західними демократіями.

Длятого провідним мотивом нашої визвольної пропаганди повинна бути боротьба за звільнення УРСР від московської окупації та зміну форми влади в існуючій вже державі.

Д-р Роман Верес.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Нові книжки

Михайло Островерха: „Святий Рік". Ню Йорк, 1950. ст. 32.

О. Володимир Гавліч: „Церква — мій скарб". Ню Йорк, 1950. ст. 32.

О. Василь Ваврик: „Комунізм а Религія". Ню Йорк, 1950, ст. 32.

З новим роком зачали Отці Василіяни в Ню Йорку нове видавництво під заголовком: „Слово Доброго Пастиря" і оце перед нами три нещі книжки, що появилися друком за три перші місяці ц. р.

В першій книжечці **М. Островерха** подає „найнеобхідніші відомості, зв'язані з „Святим Роком". Автор розповідає історію Святих Років, не забуваючи при тому і про те, які зв'язки з Римом мала і наша батьківщина — Україна. М. Островерха знає Рим та всю мистецьку Італію дуже добре, бо сам прожив там та студіював мистецтво довгі роки і тому його праця, навіяна теплом власної душі й серця, а не тільки холодним розумом — повинна подобатися широкому читачеві, для якого вона й призначена.

Отець **Володимир Гавліч** пише про те, яким великим скарбом для людини є її Церква.

„Сторінка історії української католицької Церкви часто писані кровю її найкращих синів", бо ця „Церква була для них найдорожчою, була цим неоціненим скарбом, за який вони не жаліли жертвувати своїми матеріяльними добрами, життєвими вигодами, свободою, що більше, вони не завагались навіть свого життя віддати за свою Церкву".— І тому не диво, що вороги українського народу, а в першу чергу Москва біла і червона — як тільки можуть, то стараються знищити оцю нашу твердиню.

В третій книжці отець **Василь Ваврик** показує читачеві, яким завзятим ворогом релігії являється комунізм. І хоч комуністи заявляються перед наївними людьми поза залізною заслоною, що вони нібито не виступають проти релігії, то це ж явна облуда і комуністична брехня, бо Ленін явно твердив, що „якенебудь поняття про всякого Бога — це все невисказана огида, це зараза". І тому кінцевий висновок автора такий:

„Комунізм, це ж найбільший ворог нашої віри, а також ворог нашого народу! Для нього між нами не може бути місця! Наш клич є й буде той самий: Геть із комунізмом!"

Л. Луців.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

З Богослуження на народні цілі

Ще 1-го січня сестрицтво Прес. Богородиці, від 36 У. Н. Союзу, зійшлося на Службу Божу за здоров'я членів. Парастас по Службі відправив о. С. Головід, а після того в парафіяльній залі відбулася скромна поминальна перекуска.

Предсідниця сестрицтва, Е. Геруля, промовила коротко, одначе зворушливо до членів та гостей, подякувала Старому Рокові, а привітала Новий, побажала нашому народові кращої долі та „вільної волі" і запросила о. Головіда до слова.

Щирими і зі серця пливучими словами заговорив душпастир до своїх вірних, утвердив їх в побожності до Богоматері, похвалив сестрицтва і візвав до дальшої праці для Церкви й Народу. Після нього промовив о. Ол. Ленкович, який недавно приїхав зі скитальщини з родиною і переповів своє трагічне життя та інших наших братів. Слова промовця зворушили приявних до глибини й витиснули сльози жалю і болю.

Дякувчитель Мирон Сокільський побажав нашому відділові доброго успіху в праці на майбутнє і попрохав від сестриць пожертв на сироти. Молодий секретар побажав успіху в організуванні нових членів, а І. Пастущин побажав всім членам здоровя та щасливого Нового Року, а те саме зробили: секретарка М. Ходак і касієрка Груза та предсідниця пані Геруля, яка зарядила збірку. Зложили жертви всі по дол. 1, а крім того дрібними — Разом дол. 34.

Збірку вислано до Сиротинця в Філаделфії.

Е. Геруля, предс.

ЩО ВИ ЗРОБИЛИ ДОТЕПЕР, щоб помогти українській справі в сьогоднішньому неспокійному світі?

Передплатіть

„УКРАЇНСЬКИЙ КВАРТАЛЬНИК"
"THE UKRAINIAN QUARTERLY"
50 CHURCH STREET, R. 252, NEW YORK 7, N. Y.
(на рік $4.00)

— та —

„УКРАЇНСЬКИЙ БЮЛЕТЕНЬ"
"THE UKRAINIAN BULLETIN"
50 CHURCH STREET, R. 252, NEW YORK 7, N. Y.
(на рік $2.00), що виходять на англійській мові

Зробіть це негайно, бо в той спосіб поможете розвіяти баламутства ворожої пропаганди

Подбайте також про те, щоб і Ваш приятель-американець поцікавився тими інтересними виданнями.

Радо приймаємо кольпортерів із всіх місцевостей. Охочих просимо чимскорше зголошуватися по повновласти Праця на 25%.

Читайте українську книжку та часописи, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила.

ЗАКЛИК

До Парохій, Братств, Товариств, Клюбів і всього українського громадянства стейту Конектикат

Усім відомо, що в нашім стейті існує довгі роки Українська Політична Стейтова Організація, до якої належать всі громади нашого стейту. Своєю гарною працею на народній ниві й жертвенністю довела вона до цього, що наш стейт вибився на передове місце. Але так було в минулому, а тепер організація опинилася над гробом. На останніх річних зборах винесено ухвалу, щоби цю заслужену організацію оживити і покликати до праці старих ветеранів тої організації та нових імігрантів, так, щоб вона стала знов провідною. На згаданих зборах, вибрано комітет з чотирьох осіб (двох зі старої, а двох з нової іміграції), які мали обговорити з визначнішими людьми по громадах цю справу та вибрати відповідний час на скликання стейтових організаційних зборів.

Комітет частинно вже виконав своє завдання. Всі заявились за те, щоби організацію відновити та посилити її новими силами, визнаючи, що під цю пору така організація є дуже потрібна. Тому звертаємося до Вас, Українське Громадянство, з проханням прибути на стейтові збори, які є вже намічені на день 30 квітня в Ню Гейвен. Ми вибрали такий час, щоби дати Вам усім змогу бути на тих зборах.

Прохаємо Всч. Отців парохів, щоб були ласкаві проголосити у своїх церквах отсі збори один тиждень перед 30 квітня, та щоб самі взяли участь в тих зборах, бо це наша спільна справа.

Всі знаємо, що є нашим обов'язком зглядом наших братів та сестер в старім краю. Ми не смімо відтягатися від виконання цього обов'язку. Ми створили Відділ Українського Конгресового Комітету і зобов'язалися з ним співпрацювати, але чи так є? Ви самі скажете про це свою думку на зборах і поможете підняти наш стейт на те місце, на якому він був перед війною.

За дальшими оголошеннями слідкуйте в „Свободі".

За Організаційний Комітет:

А. Маланчук.

За Уряд Укр. Політичної Стейтової Організації:

Д. Чернявський.

Як ми покидали Рідний Край

(Докінчення зі стор. 2-гої).

старшинами, пояснили, що генерал приняв був нас на власну руку, бо дозволу ще не було. Виявилося, що словацька влада не хоче нас приняти, тому вертаємось назад у Галичину.

Невдоволення і розчарування було велике, та не було ради. Через гарне село Чертежне доїхали ми перед полуднем до кордону, а тоді з'їхали в долину до галицького села Черемхи. В дальшому селі словацькі вояки відійшли від нас. Своє завдання вони виконали.

Гуртами стояли скитальці біля возів і нараджувалися, що робити. Не було одної думки. Другої днини засягнули вони в близькому містечку Яслиських усяких інформацій і знову радили раду. Видко було, що поділяться на кілька груп і кожна піде своєю дорогою.

Одні задумали вертатися до Команчі. Бажали дібратися туди навмання, гірськими доріжками, видко довіряли силі своїх коней. Були вістки, що туди вернулася німецька команда, бо німці трохи затримали большевиків. Від неї сподівалися дістати дозвіл у Німеччину.

Другі бажали їхати на захід, на Криницю і Краків, хоч боялися стрінутися у дорозі з партизанами. Багато з них покинули цей замір, бо їх здорово налякав один скиталець: — Він приніс вістку, що партизан усюди повно, є вони і в Карпатах. Сотня нашої поліції, що їхала з Команчі мала, мовляв, із ними великий бій коло Дуклі, та згинуло в ньому 70 поліцистів.

Найбільша кількість вирішила лишитися на місці, в найближчих селах. Може словацька влада згодом пустить їх, може вдасться виїхати з поміччю перепусток від німецьких команд, врешті в дальшому ході наступу червоних зможуть відступити на Словаччину. Тоді ніхто не питатиме їх про дозвіл.

Нам із братом важно було дібратися чим скорше до Криниці, доки ще були там наші рідні. Бій нашої поліції коло Дуклі виглядав мені видумкою. Дукля недалеко, про такий кривавий бій знали б люди в околиці; одначе місцеві люди нічого про це не чували. Також дорога здовж Карпат на захід правдоподібно вільна від партизан, бо безупину занята військовими валками й автами. Адже вона, попри залізницю, єдина сполука з заходом.

Так роздумавшись вибрались ми через Дуклю на доли і тоді на захід. Кінець

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 9. березня 1950 року помер по довгій недузі у Вест-Віндфіл, Н. Й.

ГРИГОРІЙ СЕНЬГО,

член Бр. св. Петра й Павла, від. 58 УНСоюзу. Покійний походив з Києва, з Великої України. Полишив у смутку жену Марію, 3 сини і 2 дочки.

Похорон відбувся 13. березня. Похований на цвинтарі St. Joseph Church, W. Windfield, N. Y.

В. И. П.

А. Шапайда, секр.

ПРАЦЯ

Потрібно зручного чоловіка.

Спосібного до виконування різнородних праць. Праця на години або постійна в заміну за харч і помешкання. Кличте:
Henderson 5-7540

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую свого вуйка **ДАНИЛА ЛИСЬЦЬ** зі села Драховичі, повіт Бібрка. Пошукує **ТЕОДОР КОЗУБ** зі села Юшківці, повіт Бібрка. Прошу зголоситися на адресу:
ТЕОДОР КОЗУБ
4460 N. Warnock St., Philadelphia, Pa.

СТЕФАН САМОРАЗ з пов. Перемишль, тепер в Німеччині, пошукує свого вуйка **МИКОЛУ БОЙКА** зі села Золоткович, який давно виїхав до Америки. Хто знав би щось про нього, або він сам, прошу зголоситись на адресу: **Stephan Samoraz, Daberatsweiler, Post Esseratsweiler uber Lindau, Germany.**

МАРІЯ ПЕТРИК з дому КОМАН пошукує свого брата **МИХАЙЛА КОМАН** з села Гусний, пов. Великий Березний, Карпатська Україна. Прошу ласкаво хтоби знав про него або він сам, прошу зголоситися на адресу: **Maria Petryk c/o Mr. C. Earl Page, Adamstown, Md.**

Пошукую у важній справі свого краяна, **АНДРЕЯ РІЗНИКА**, котрий має перебувати в **Licia, Ontario, Canada.** Хто про нього знає або він сам голоситись на адресу:
OLCHOWSKYJ SACHAR
Yellowdine Post Office
West Australia.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ РЕАЛЬНОСТИ

З причини хвороби продасться **Гросерию і Делікатесен** в Брукліні. Тижневий оборот $1,350- $1,400. Рент $50 місячно. Ліс на 5 років. Ціна умірковани.

По близчі інформації кличте:
Circle 6-9194
або зайдіть на офіс
253 W. 58 Street, Room 65
По 5-тій год., а в суботу цілий день. Кличте **ATwater 9-6650**

ФАРМА НА ПРОДАЖ.

70 акрів першої кляси землі, дім на 12 кімнат, електрика, 2-поверховий курник на 600 курей, 6 менших курників на малі кури, 2 керниці і річка. Один властитель на протязі 30 років. Продам за 8 тисяч. Половина готівки, а решта на морґедж. Голоситись до властителя:
N. DIACHYNSKY
Niantic P. O., Montgomery County,

ДО ВИНАЙМУ

УВАГА! Українські Організації! Наша саля є до винайму.

Маємо всі засоби для:

- **ЗАСІДАНЬ**
- **БЕНКЕТІВ**
- **ВЕСІЛЛЯ**
- **ЦІНИ УМІРКОВАНІ**

Голоситись до:
ДМИТРО ПОПОВНЯК
Pvt. NICHOLAS MINUE POST 1260
American Legion
80 ST. MARKS PLACE
New York 3, N. Y. GRamercy 5-9462

ТАРЗАН, ч. 2317. У небезпечних водах.

Коли Фил і Зі серед боротьби за весло перевернули човен, Фил швидко поплив до Аніти.

Одначе, коли вони пробували усадовитися в човен, переляканий науковець копнув їх дико.

Тарзан подвоїв свої зусилля, щоб доплисти до них...

...а Бронсон і малпи стояли безпомічні на зломі.